

Rudersdal kulturarvsatlas

Kortlægning af værdifulde kulturmiljøer
Rudersdal Kommune og COWI. Juni 2009

Kulturmiljø

Nærumvænge

Nummer

26

Landskabstype

Det bebyggede land

Tidsepoke

Ca. 1840 - i dag ("Andelstid, industrialisering, m.v.")

Tema

Forstæder

Emne

Større bebyggelser

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier.

Værdifuld udsigt	Bærende bevaringsværdier	Matrikler	Højdekurver
Træ	Værdifulde landskabstræk	Vej	Skov
Trærække, levende hegn o.l.	Værdifuld bebyggelsesflade	Bygninger	Vandløb, grøfter o.l.
Linjeformede værdifulde elementer	Skov - værdifuld	Hegn o.l.	Sø
Sigtelinjer	Dominerende bygninger		
Afgrænsning af kulturmiljøer	Bebyggelsesmønstre		

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier

Kulturmiljøet omfatter bebyggelsen Nærumvænge med butikscenter og etageboliger, etageboligbebyggelsen Nærum Park samt Nærum Skole. Karaktergivende landskabselementer er først og fremmest den åbne slette, men også den ensartede beplantning i området.

Alle bebyggelser er opført i løbet af 1950'erne og vidner derfor samlet om tidens ideal for nye, tætte byområder: Høje boligblokke skulle give plads til store åbne arealer. Bebyggelsen er opstået som

en følge af planerne om etableringen af Hørsholmmotorvejen, som gjorde området til et centralt og let tilgængeligt byområde.

Kulturmiljøet spiller fornemt på enkle materialer og voluminer, som sammenstilles til en varieret og oplevelsesrig bebyggelse.

Bærende bevaringsværdier er Nærumvængebebyggelsen med butikstorvet i samspil med sletten.

Samlet vurdering og udpegningskriterier mv.

National værdi

Regional værdi

Kommunal/lokal værdi

Unik

Repræsentativ

Egnsspecifik

Fungerende

Autentisk

Hist. kildeværdi

Identitetsværdi

Oplevelsesværdi

Fortællerværdi

Diversitet

Homogenitet

Sammenhæng med naturgrundlag

Afgrænsning

Mod nord afgrænses området af Skodsborgvej, mod syd af et tæt skovbælte, mod øst afgrænser en stor rækkehus-bebyggelse og mod vest afgrænser Helsingørmotorvejen.

Kontekst

Hestkøblund, Nordvangparken, Geelskovparken, Bistruplund, Nørrevang, Høje Skodsborg og Skodsborgparken og Søllerød Park.

Bevaringstilstand

God.

Naturgrundlagets hovedtræk

Kulturmiljøet tilhører naturgeografiske ***den sydligste trekant af kommunen***. Området er et småbakket og bølget *bundmorænelandskab* og særdeles skovrigt.

Jordbunden består af smeltevandssand.

Landskabets hovedtræk

Arealanvendelse og landskabselementer

Nærumvænge-bebyggelsen er et meget helstøbt byområde med et velplanlagt og velfungerende samspil mellem den koncentrerede bebyggelse og den åbne frilagte slette.

Nærumvænge blev bevidst planlagt af landskabsarkitekt C. Th. Sørensen således, at et stort friareal, sletten, blev friholdt mod vest og syd. Grænsen mod den åbne slette er udformet som et skovhegn af marksten med beplantning ovenpå, hvorved grænsen ud mod den åbne slette markeres med stor effekt.

Sletten, der benyttes som friareal til bebyggelsen, er bevidst blevet plejet med henblik på at give den et varieret udtryk. Til en begyndelse lod man blot arealet gro til – især var der mange birketræer – men det blev for tæt efter ganske få år. På fællenden nærmest torvet klippes de græsklædte boldarealer jævnligt, hvorimod der i det øvrige område kun bliver slået græs én gang om året, så hele det sydlige område, med mose og birkelund, har fået en let løvengskarakter.

Inde i byområdet er der plantet hestekastanje langs hovedvejen, Nærumvænge, der fungerer som rygraden i hele bebyggelsen. Træerne er i dag store, fuldkronede og udgør tilsammen et særdeles markant karaktertræk.

De grønne arealer inde i bebyggelsen veksler mellem små private forhaver og store grønne plæner, der ofte afvikler terrænforskelle mellem bygningerne.

Sletten har stor rekreativ værdi for bydelens beboere.

Billedtekst - Bebyggelsen trækker sig tilbage fra Motorvejen og danner derved den åbne rekreative slette, som i dag er fredet. Grænsen mod den åbne slette er udformet som et skovhegn.

Rumlige og visuelle forhold

Bebyggelsen er opført som et tæt byområde i stor kontrast til det åbne sletteområde. Bebyggelsen og det åbne landskab danner tilsammen en værdifuld og sammenhængende helhed.

Inde i bebyggelsen kæder de mange græsflader og områdets lange krumme veje bebyggelsen sammen. De mange bygninger deler området op i mange mindre rum, som skaber en vis variation, men det overordnede indtryk er et formfuldendt område med stor ensartethed.

Udsigter og visuelle sammenhænge

Fra Torvet, som er placeret på et plateau, er der en vid udsigt over sletten. Blikket afgrænses af beplantningen ud mod Helsingørmotorvejen, skovhegnet på digerne og af de store røde afvalmede tage bagved.

Billedtekst - Nærumvænge blev tegnet af Palle Suenson, sammen med havearkitekten C. Th. Sørensen og er opført 1949-1961.

Kulturhistoriske hovedtræk

Billedtekst - Historisk kort. Pro-
duceret i perioden 1842-1899.
KMS

Billedtekst - Man vidste at
Hørsholmmotorvejen var på vej
da bebyggelsen blev projekteret.

Hovedtræk

Med den større planlægningsbevidsthed efter 2. Verdenskrig, med Fingerplanen som baggrundsmusik og med visheden om, at den kommende, højklassede vej fra Lyngbyvej (nær Jægersborg Station) til Hørsholm (Hørsholmmotorvejen) var undervejs, var det klart, at krydsningen mellem nævnte vej og Skodsborgvej ved Nærum måtte betyde, at Nærum kunne blive en velformet bydannelse med lidt god vilje. Den gode vilje var til stede i form af den unge advokat Erik Øigaard, som var medlem af såvel af sognerådet som af

bestyrelsen af Søllerød Almennyttige Boligselskab – og af arkitekten Palle Suenson, der boede i kommunen. De var klar over, at krydset ville tiltrække byggeri – som allerede var indledt i form af 82 rækkehuse midt på arealet sydøst for krydset.

Det var meningen, at denne bebyggelse skulle fylde arealet op med i alt 225 flere rækkehuse, men det lykkedes at projekttere en anden bebyggelsesform, hvorved bebyggelsens facade blev rykket 100-150 meter øst for motorvejen. Heraf fremkom der et åbent areal – ”Sletten” – et friareal

til mange formål. Leg, boldspil, ture, St. Hansbål, cirkus osv. Der er uformelle boldbaner og trådestier – og for få år siden blev sletten lydafskaermet fra motorvejen med en jordvold.

Selve bebyggelsen praeges af mure af gule teglsten og mægtige røde helvalmstage med stort udhaeng. Palle Suenson har været kommunens "husarkitekt" for adskillige bebyggelser, der alle

har denne hovedform. Til bebyggelsen blev anlagt et butikstorv, med 15 specialbutikker og et supermarked, der ofte søges af kunder, der passerer på motorvejen. Butikstorvet ligger øst-vest og er ikke bebygget på sydsiden, hvorved kunderne altid får et stort landskab som "baggrund" for deres besøg på torvet. Sletten er for længst fredet – der kommer ikke parkeringspladser på sletten.

Billedtekst - Bebyggelsen omfatter et butikstorv i den nordlige ende, og boliger langs Nærumvænge.

Arkitektoniske hovedtræk

*Billedtekst - Bevaringsværdige arkitektoniske sammenhænge. Den højroede farve angiver **Dominerende bygninger**. Den lyserøde angiver **Bebyggelsesmønster**. De blå vinkler og pile angiver **Udsigt og Sigtelinjer**.*

Hovedtræk

Området omfatter to boligbebyggelser fra 1950'erne - Nærumvænge (1949-1961) og Nærum Park (1953), samt Nærum Skole, hvis ældste bygninger stammer fra 1950. Der er således tale om et sammenhængende eksempel på et byområde fra 1950'erne, domineret af etageboligbebyggelse.

Nærumvænge-bebyggelsen er et af de mest helstøbte byggerier i kommunen, og må især fremhæves for det fornemme samspil mellem den koncentrerede bebyggelse og den åbne slette. Bebyggelsen omfatter dels et butikstov i den nordlige ende, og dels boligerne langs Nærumvænge. Boligdelen benytter tre grundlæggende hustyper, som fordeles i et nøje koreograferet mønster, så der skabes en på én gang varieret og

sammenhængende bebyggelse. Bygningerne omfatter en høj boligblok i tre etager, en lavere i to etager samt endelig de lave, lange garagebygninger.

Bygningerne ligger lidt forskudt langs Nærumvænge, hvilket giver et spil mellem facader og tagflader som er helt unikt. Alle bygninger er holdt i de samme grundlæggende materialer - gule tegl, røde, helvalmede tage og sort træværk. Men detaljeringen af de forskellige typer er forskellig, hvilket medvirker til indtrykket af en levende, varieret bebyggelse. I de høje blokke anvendes desuden beton. Omhu med detaljer og materialevalg går igen i udearealerne, hvor fortove og det store butikstov er belagt med gule teglklinder, og beplantningen med kastanietræer langs Nærumvænge medvirker til at give karakter.

*Billedtekst - Trip, trap, træsko...
Hele Nærumvængebebyggelsen
er sammensat af tre, grundlæggende bygningstyper: en høj boligblok i tre etager, en lavere i to etager samt endelig de lave, lange garagebygninger.*

Bebyggelsesmønstre

Ud over Nærumvænge, som suverænt spiller på variationen mellem facadevendte og gavlvendte blokke, omfatter området den mindre markante, men særdeles tidstypiske bebyggelse Nærum Park. Bebyggelsen består af blokke i tre etager, opført i røde tegl og med røde, afvalmede tegltage. Bebyggelsen omfatter dels nord-sydvendte stænger, og dels bygninger der er placeret som store vinkelhuse med indre, grønne gårdtrum.

Elementer i bebyggelsen

Centralt i området er Nærum Skole (tidligere Nærumgårdskolen). Skolen er oprindeligt opført i 1950, men er udbygget i 1969, i 1980'erne og igen i 1998. Udbygningerne er dog udført på en måde, så det samlede anlæg fremstår homogent og sammenhængende. Den oprindelige skole består af to markante, vinkelagte blokke i røde tegl og 3-4 etager høje. Arkitekturen er funktionel, enkel og skarpskåret. De nyere udbygninger er lavere, og ligger så der dannes to lukkede skolegårde.

Billedtekst - De markante tagflader giver et fint spil i bebyggelsen.

Billedtekst - Det travle butikstov er trods sin store, åbne form et attraktivt byrum.

Billedtekst - Centralvæmreanlæggets markante, sekskantede skorsten er et vartegn for området.

Billedtekst - Centralt i området ses Nærum Skole. De ældste dele af skolen stammer fra 50'erne, men skolen er senere udbygget i flere omgange. Her ses en tilbygning ud mod Nærumvænge fra 1960'erne.

Billedtekst - Skolen. En af de oprindelige, funktionalistiske skolebygninger.

Billedtekst - Bebyggelsen i Nærum Park. Nærum Park fra 1953 er mere ordinær end Nærumvænge, og derfor også mere typisk for tidens boligbebyggelser.

Sårbarhed og anbefalinger

Billedtekst - Kig mod bebyggelsen fra Nærum Butikstov.

Sårbarhed

Nærumvænge-bebyggelsen fremstår meget velbevaret. Nærum Park er også ret velbevaret, men savner måske en mere bevidst omgang med de omkringliggende arealer. Nærum Skole er som nævnt massivt udbygget, men den oprindelige bebyggelse kan stadig aflæses.

Sletten plejes i dag, så den fremstår som et overdrevslignende landskab. Det er derfor væsentligt at fastholde denne åbne karakter, og dermed sørge for at området ikke springer i skov.

Nærum Skole er sårbar over for udbygninger, der ikke omhyggeligt indpasses i området. Nærumvænge bør bevares, som den står i dag. Nærum Park bør bevares med de nuværende facadeudtryk.

Udpluk af planer og beskyttelse

- Hele sletten er fredet efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven.
- Hele området er i regionplanen udpeget som område med landskabelige værdier.
- Mod syd er et område omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttet natur.

- Hele kulturmiljøet er i regionplanen udpeget som friluftsområde og desuden som område, hvor skovrejsning er uønsket.

Anbefalinger

Det anbefales at udarbejde en bevarende lokalplan for at fastholde områdets karakter i overensstemmelse med arkitektens og landskabsarkitektens oprindelige plan, men med mulighed for en vis udvikling, så området også fremover kan være et attraktivt sted at bo for familier og enlige. Planer bør bl.a. indeholde bestemmelser og vejledning om bygningsbevaring og vedligeholdelse af vinduer, døre, altaner osv.

For kulturmiljøet bør der også være bestemmelser, der sikrer sletten en differentieret pleje, så den ikke springer i skov, samt sikrer eksisterende karaktergivende levende hegn og diger, enkelttræer og hække. Planen bør endvidere sikre en fastholdelse af det åbne græsklædte område, så udsigten over området bevares både fra Torvet, men også fra de tættest liggende lejligheder og fra mellemrummene mellem bebyggelsen.

Gennem oplysning og formidling bør borgere, museer, bevaringsforeninger m.fl. inddrages i arbejdet med at sikre kulturmiljøet og gøre dette til et aktiv for egnen.